

**Міністерство освіти і науки України  
Південноукраїнський національний педагогічний  
університет імені К. Д. Ушинського**

# **ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ**

**Матеріали  
XXX наукової конференції  
здобувачів вищої освіти**

**Випуск 46**

**Одеса – 2024**

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників  
**XXX** наукової конференції здобувачів вищої освіти  
**«Історичний досвід і сучасність».**

***Редакційна колегія збірника:***

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор  
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор  
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор  
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент  
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор  
(НУ «Одеська політехніка»).

***Відповідальний редактор*** – Букач В. М.

***Рецензенти:***

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент  
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент  
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені  
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

2. Девіантна поведінка дітей та молоді: проблеми й шляхи подолання. *Червоноградська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2.* // [http://chervonograd-school2.lvivsch.in.ua/biblioteka/radimo\\_pochitati/dlya\\_batjkiv/deviantna\\_povedinka\\_ditej\\_ta\\_molodi\\_problemi\\_j\\_shlyahi\\_podolannya/?pvi=pvi](http://chervonograd-school2.lvivsch.in.ua/biblioteka/radimo_pochitati/dlya_batjkiv/deviantna_povedinka_ditej_ta_molodi_problemi_j_shlyahi_podolannya/?pvi=pvi)
3. Дмитрієва С. М., Грибан А. Р. Причини та прояви девіантної поведінки підлітків, шляхи її попередження і подолання. *Актуальні питання психології: теорія, методика, практика: збірник матеріалів XI-ої Всеукраїнської наукової Інтернет-конференції, Умань: УДПУ, 2022. С. 107 - 111.* // [http://eprints.zu.edu.ua/35114/1/Дмитрієва%20С.М.%20Грибан%20А.Р.\\_Тези\\_100.pdf](http://eprints.zu.edu.ua/35114/1/Дмитрієва%20С.М.%20Грибан%20А.Р._Тези_100.pdf)
4. Замашкіна О. Д. Система корекційно-профілактичних заходів з подолання девіантної поведінки підлітків. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. 2018. № 3. С. 90 - 95.* // <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/947/1/17.pdf>
5. Миронова С. П., Гаврилов О. В., Матвєєва М. П. Основи корекційної педагогіки: навчальний посібник./ за заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський: КП, 2010. 264 с.
6. Михайлюк М. В., Тесленко В. В. Арт-терапія як рушійний метод коригування девіантної поведінки підлітків. *Соціальна робота і сучасність: теорія та практика професійного й особистісного розвитку соціального працівника: матеріали Десятої Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : Ліра-К, 2020. С. 128 - 130.* // [https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/39773/1/S\\_r\\_i\\_s\\_X\\_2020-128-130.pdf](https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/39773/1/S_r_i_s_X_2020-128-130.pdf)

## **УКРАЇНСЬКА ГУМАНІСТИЧНА ТРАДИЦІЯ – ДЖЕРЕЛО РЕФЛЕКСІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Хархаров Д., Гегечкорі О. В.

Гуманістична традиція української філософії має глибокі коріння, які сягають часів Київської Русі та продовжуються впродовж усієї історії України. Українські філософи, такі як Григорій Сковорода, Михайло Драгоманов, Василь Сухомлинський та інші, зробили значний внесок у розвиток гуманістичної думки, відстоюючи цінності людської свободи, гідності та особистісного розвитку. Вони прагнули досліджувати сутність людини, її місце у світі та відповідальність перед собою та іншими.

Григорій Сковорода, один із найбільш значущих українських філософів, розглядав людину як мікрокосмос, що відображає божественну гармонію всесвіту. Він вважав, що щастя та спокій душі можна досягнути лише через самопізнання, індивідуальність та внутрішню рівновагу. Ідеї Григорія Савича про гармонію, свободу та щастя мали глибокий вплив на подальший розвиток української філософії.

Михайло Драгоманов, відомий український політичний мислитель та громадський діяч, активно розвивав гуманістичні ідеї, підкреслюючи значення свободи, громадянської солідарності та соціальної справедливості. Він застерігав про ризики авторитаризму та наголошував на важливості збереження та зміцнення демократичних інститутів у суспільстві. Його погляди на роль освіти, культури та громадської активності в захисті демократії й гуманізму є актуальними й сьогодні.

Василь Сухомлинський, видатний педагог та філософ, присвятив своє життя розвитку гуманістичної педагогіки та освіти, акцентуючи увагу на значенні любові, поваги та співпереживання. Він вважав, що кожна людина має право на повноцінне освітнє середовище, яке стимулюватиме її розвиток та підтримуватиме її індивідуальність. Сухомлинський зосереджувався на вихованні молодого покоління, яке, на його думку, повинно бути здатне забезпечити майбутнє що процвітає, гуманістичного суспільства.

Аналізуючи ідеї цих видатних українських філософів, можна побачити, що гуманістична традиція української філософії продовжує бути актуальною та значущою в сучасному суспільстві. Відстоюючи цінності свободи, гідності та взаємоповаги, українські філософи пропонують важливі роздуми та стратегії для зміцнення демократії, громадянського суспільства та особистісного розвитку. Їхні ідеї є надійним фундаментом для подальшого розвитку гуманістичної думки в Україні та світі.

Сучасна адаптація гуманістичних ідей вимагає певної реакції, до викликів глобалізації, технологічного прогресу та екологічних проблем. Українська гуманістична філософія може стати цінним ресурсом для

розуміння співвідношення між людськими цінностями, соціальною справедливістю та сталим розвитком. Враховуючи унікальний досвід українського суспільства та його традиційні цінності, можна розглядати нові шляхи розвитку гуманістичної думки, які будуть спрямовані на забезпечення гармонійного співіснування людей, природи та технологій.

Окрім того, українська гуманістична традиція може слугувати основою для розвитку міжкультурного діалогу та співпраці. Зокрема, ідеї Сковороди, Драгоманова та Сухомлинського можуть стати відправним пунктом для дослідження спільних цінностей та переконань, які єднають різні культури та народи. Це, своєю чергою, сприятиме взаєморозумінню, співпраці та мирному співіснуванню націй.

Українська гуманістична традиція є важливим джерелом натхнення та рефлексії для сучасного суспільства. Вивчення внеску українських філософів у гуманістичну думку, аналіз їхніх ідей та актуальність цих ідей сьогодні допомагають формувати нові підходи до розвитку демократії, громадянського суспільства та особистісного розвитку, а також сприяють адаптації гуманістичних цінностей до сучасних викликів та потреб. Українська гуманістична традиція може надати важливі інсайти для пошуку ефективних рішень у сферах освіти, екології, міжкультурного діалогу та соціальної справедливості, розширюючи наше розуміння гуманістичної думки та її потенціалу для позитивних змін у світі.

Відновлення та актуалізація гуманістичної спадщини українських філософів може стати важливим інструментом зміцнення національної самосвідомості та культурної ідентичності. Вивчення та поширення ідей українських гуманістів може допомогти підтримувати діалог між поколіннями, сприяти гармонійному розвитку суспільства та підвищувати якість життя громадян

- 
1. Багалій Д. І. Український мандрований філософ Гр. Сав. Сковорода. Харків: Держвидав України, 1926. 396 с. // [https://shron3.chtyvo.org.ua/Bahalii\\_Dmytro/Ukr\\_mandrovanyi\\_filosof\\_Skovroda.pdf](https://shron3.chtyvo.org.ua/Bahalii_Dmytro/Ukr_mandrovanyi_filosof_Skovroda.pdf)

2. Драгоманов, Михайло. Два учителі: Спомини. *ІЗБОРНИК*// <http://litopys.org.ua/drag/drag23.htm>
3. Жадько В. Український некрополь: історичний науковий довідник. Київ : СПД «Жадько В. О.», 2005. 361 с.
4. Нічник В. М., Литвинов В. Д., Стратій Я. В., Гуманістичні і реформаторські ідеї на Україні. Київ: Наукова думка, 1990. 382 с.
5. Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність / Відп. ред. І. П. Стогній. Київ: ІФ НАНУ, 2003. 716 с.

## **КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА: ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ**

Савицький В.

Культурна політика – це сукупність заходів, спрямованих на розвиток культури, підтримку мистецтва і забезпечення доступу громадян до культурних цінностей. Це може включати в себе фінансування мистецьких проєктів, створення культурних центрів, підтримку культурних заходів та фестивалів, а також збереження і просування культурної спадщини. [2, с. 444].

Заходи культурної політики можуть бути досить різноманітні. Це може включати в себе виділення державних коштів на підтримку мистецтва та культури, створення культурних центрів та музеїв, проведення фестивалів та виставок, заохочення культурних обмінів, підтримку творчих індустрій, публічну підтримку художніх шкіл та програми розвитку мистецтва та культури в освітніх закладах. Такі заходи спрямовані на розвиток культури, забезпечення доступу до культурних цінностей та підтримку творчих галузей.

Регулювання культурної політики зазвичай здійснюється за допомогою законодавчих актів, бюджетування, створення культурних стратегій і програм, а також через встановлення спеціальних установ для виконання культурної політики, таких як міністерства культури, ради з мистецтва та культури, агентства та фонди. Крім того, міжнародні угоди та співпраця можуть впливати на регулювання культурної політики, особливо в контексті

## З М І С Т

|                                                                                                                                               |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Мутавчи В. Українські історики про Данила Галицького.....                                                                                  | 4  |
| 2. Гнедко А., Букач В. М. Козацька тема в поезії Тараса Шевченка.....                                                                         | 7  |
| 3. Муся А. Діяльність Т. Г. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві.....                                                                    | 12 |
| 4. Ковра К. Олександр Довженко – талановитий художник.....                                                                                    | 16 |
| 5. Загороднюк Д. Життя в поезії та поезія в житті Андрія Любки.....                                                                           | 19 |
| 6. Самойлова П. Витоки поезії Лілії Олейнік.....                                                                                              | 23 |
| 7. Добровольська Д. Північне Причорномор'я у давньогрецькій міфології.....                                                                    | 27 |
| 8. Аврамогло А. Олег Соколов і вітчизняний нонконформізм...                                                                                   | 30 |
| 9. Мальчик А. Українські традиції в сучасному одязі.....                                                                                      | 34 |
| 10. Кровякова А. Погляд чеських науковців на виховні методи А. С. Макаренка.....                                                              | 38 |
| 11. Ілясов О.О., Щербина А. І. Психолого-педагогічні засади застосування ейдетики як засобу розвитку творчого мислення молодших школярів..... | 43 |
| 12. Бондаренко Н. С. Навчання інформатики в закладах середньої освіти.....                                                                    | 46 |
| 13. Данилишина К. С. Педагогічні програмні засоби в загальноосвітніх закладах.....                                                            | 49 |
| 14. Бейгул А. Особливості корегування девіантної поведінки у підлітків.....                                                                   | 53 |
| 15. Хархаров Д., Гегечкорі О. В. Українська гуманістична традиція – джерело рефлексії сучасного суспільства.....                              | 57 |
| 16. Савицький В. Культурна політика: до визначення поняття...                                                                                 | 60 |
| 17. Стоянов Є., Кубко В. П. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій.....                                              | 62 |
| 18. Панова К. Північна Корея: місце та роль в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та світі.....                                                 | 68 |
| 19. Латова М. Енергетична дипломатія: вплив енергетичних ресурсів на світову політику.....                                                    | 71 |